

عنوان مقاله:

تدوین چارچوب توسعه ی اجتماعی- فضایی بهینه برای دست یابی به رقابت پذیری در سطح منطقه کلان شهری تهران

محل انتشار:

فصلنامه علوم محیطی، دوره 12، شماره 3 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

محمدحسین شریف زادگان - دانشیار گروه برنامه ریزی شهری و منطقه ای، دانشکده معماری و شهرسازی؛ دانشگاه شهیدبهشتی، تهران

سحر ندایی طوسی - دانشجوی دکتری گروه برنامه ریزی شهری و منطقه ای، دانشکده معماری و شهرسازی؛ دانشگاه شهیدبهشتی

خلاصه مقاله:

دست یابی به رقابت پذیری، از دیدگاه بسیاری از صاحب نظران مانند مایکل پورتر، مستلزم به کارگیری نوع خاصی از الگوهای توسعه فضایی از جمله "خوشه ای شدن"، به عنوان یک ابزار سیاست گذاری است؛ با این خردمایه که براساس مدل های مارشال - رومر، پورتر و جیکوبز، هم جواری شرط اصلی برای انتقال دانش (شکل گیری سرریزهای دانشی)، تسهیل تولید نوآوری و در نتیجه رقابت پذیری است. لیکن پذیرفتن بی قیدوشرط ابزار سیاست گذاری "خوشه"، به منظور دست یابی به رقابت پذیری و تعمیم آن به کلیه بسترها بی توجه به مسیرهای تاریخی، اقتصادی، نهادی و جغرافیایی پیموده شده ناممکن و غیرموجه خواهد بود؛ براین اساس فرض پژوهش پیش رو، بر آن قرار داده شده که جغرافیای رقابت پذیری تنها در شرایطی، بسته به دو عامل (1) نوع منبع دانشی مورد استفاده برای دست یابی به نوآوری و (2) نوع میان کنش واحدهای فعالیتی برای دست یابی به رقابت پذیری، تابعی از هم جواری کالبدی است. این که تا چه اندازه و در چه شرایطی واحدهای رقابت پذیر وابسته به تجمع مکانی اند و آیا این تجمع ها از الگوی توسعه خوشه ای پیروی می کند، پرسشی است که این پژوهش به محوریت آن شکل گرفته است. دراین رابطه پس از انجام مصاحبه های عمیق با مدیران واحدهای فعالیتی رقابت پذیر، در خصوص ترجیحات مکان گزینی، نوع منبع دانشی مورد استفاده و ویژگی و هدف از میان کنش های برقرار با سایر واحدهای فعالیتی، با استفاده از مدل سازی معادلات ساختاری و براساس داده های تجربی و آماری گردآوری شده، به استخراج برانزده ترین بیانیه و چارچوب نظری توسعه ی فضایی رقابت پذیری با توجه به شرایط خاص بستر منطقه کلان شهری تهران پرداخته خواهد شد؛ به علاوه تحلیل های فضایی نقشه ای نیز در تشخیص تمایل واحدها به نوع خاصی از الگوهای مکان گزینی مورد استفاده قرار خواهد گرفت. برون داد این مطالعات ارائه چارچوب سیاست گذاری توسعه ی فضایی رقابت پذیری کلان شهر تهران خواهد بود که به عنوان راهنمای عمل موثری در زمینه تشخیص کارآمدی و سودمندی سیاست های توسعه فضایی برای تسهیل رقابت پذیری کلان شهر تهران به تفکیک رژیم های فعالیتی مختلف به شمار می آید. این چارچوب نشان دهنده آن است که کارکرد رقابتی کلیه ی فعالیت ها همواره از خوشه ای شدن حاصل نمی شود و برخی از فعالیت های رقابت پذیر با خوشه ها (پیوندهای میان بخشی) مرتبط نیستند. برخی دیگر نیز تنها وابسته به مکانی خاص بوده و برخی فارغ از قید مکان هستند.

کلمات کلیدی:

رقابت پذیری، توسعه خوشه ای، پراکنش فضایی، فعالیت های شناختی-فرهنگی، سرریز دانشی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1301994>

